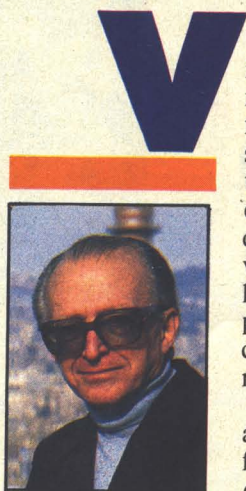

EL DAVANTAL DE

Entrarà el clau per la cabota?

V iure una vida relativament llarga és una font inesgotable de sorpreses. La meua, la que tinc, no em sembla pas excessiva, però reconec que això és un punt de vista personal, dictat per l'instint de conservació i per l'egoisme íntim, de cadascú, en aquest cas el meu...

El que voldria expressar ara és el meu estupor pel fet que el federalisme despertí fortes suspicàcies a dreta, a esquerra i just al bell mig de l'espectre polític. Només ens faltava aquesta! No és que el federalisme ompli tots els

meus somnis nacionalistes, però pot ésser un pas endavant per realitzar-los. Hi ha, a més, un fet que a mi em sembla incontrovertible: si existeix un país al món que reclami —a crits i a veus irades— una organització federal, aquest és l'espai geogràfic determinat per la Península Ibèrica. Quatre nacions històriques, quatre idiomes i quatre cultures (amb un escaig tenyit de tocs d'incultura), amb tensions i conflictes permanents per culpa de no trobar la jeia de la convivència, han fet d'aquesta zona del món un niu de raons. Per una calamitat ancestral, la nació a la qual va caure a les mans la possibilitat de configurar un Estat, es va enamorar d'un model foraster, el centralisme francès, i així ens han anat les coses. Castella va trobar que el centralisme satisfieia les seves aspiracions hegemòniques i s'hi va lliurar amb cos i ànima. No dic amb fortuna perquè la veritat és que els resultats

de la seva empresa són més aviat desoladors: a Amèrica ha deixat un mosaic de pobles que, aparentment, haurien de tenir aptitud per a la unió, la unitat solidària i de plena entesa, tot allò que pot fer creure en un destí comú derivat de circumstàncies històriques paral·leles. En canvi, es barallen contínuament a desgrat de tenir (almenys des de punts de vista «oficialistes») una mateixa llengua i una mateixa religió.

Cal esperar que els qui ara propugnen una organització federal no oblidin que l'Estat de les autonomies és un invent que ha tingut com a base allunyar la idea federativa. La Constitució prohibeix que les comunitats autònomes puguin establir acords federatius entre elles. Aquest veto es revesteix a vegades de subtilesa i d'altres no tanta, però no crec que hi hagi ningú que gosi al·legar que no s'havia adonat de la seva existència. És lícit de sospitar que obeeix a un esperit incommovible, a un somni imperial de *corregidores, gobernadores, adelantados* i un llarg seguici de funcionaris amb bastó de comandament i facultat d'ordenar i manar. El bastó tendeix a igualir-se i a tornar-se simbòlic, però no renuncia mai a la seva vocació de bastó.

Hi ha propostes que són difícils d'explicar i aboquen a recursos expressius gairebé desesperats. En un article recent, en Josep M. Ruiz Simon ha remarcat unes declaracions del secretari d'organització del partit que tracta de reviuere la moral federalista. Sembla que les paraules del polític van ser les següents: «La proposta federalista permet d'objectivar la reivindicació autonòmica, afirmant l'autonomia metafísica emocional».

La perplexitat és pràcticament inevitable, i a mi m'ha vingut a la memòria un mot repetit per La Trinca: «Ostres, ostres, ostres!»

PERE CALDERS